

De Ster.

Half-Maandelijksch Tijdschrift van de Heiligen der laatste Dagen.

„Doch al ware het ook dat wij, of een Engel uit den hemel u een Evangelie verkondigde buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt”. GAL. 1:8.

No. 12. 15 JUNI.	Abonnementsprijs per jaar: Nederland f 1,80, België fr. 4.50, Amerika \$ 1,00.	3e Jaargang 1898.
----------------------------	---	-----------------------------

REDEVOERING,

door President GEORGE Q. CANNON, gehouden in den Tabernakel
te Salt Lake City, in October 1897.
(Vervolg van bladz. 166).

Nu, indien wij verlangen, dat onze geslachten op aarde leven en de duizend jaren door bestaan; indien wij vertegenwoordigers verlangen te hebben onder de kinderen der menschen gedurende dat gelukkig tijdperk, moeten wij er nu het fundament voor leggen. Zooals ons gedurende deze conferentie gezegd is: de dag des Heeren is komende; hij is dicht bij de hand; en indien wij en onze kinderen leven, zal het zijn, omdat wij trachten rein te zijn. Geen geslacht, vanaf dezen tijd, kan voor een min of meer langen tijd leven, indien zij niet rein zijn; want God heeft het gezegd, en Zijn woord keert niet onvervuld weder. Zelfs nu kunt gij zien, hoe deze Kerk gereinigt wordt, terwijl wij voortleven. Zie naar de familiën, die wij gekend hebben in de Kerk, en zie, hoe zij uitgedund worden, juist alsof wij door eene ziftende machine gingen. En wanneer wij zien, hoe weinigen van degenen die wij gekend hebben, vast hebben gehouden aan de ijzeren roede en hun geloof hebben staande gehouden, komt de vraag bij ons op, wie kan dan zalig worden? En dan, hoe vele familiën zijn er niet, die na den dood van den vader en de moeder, onder de Heiligen van God niet geteld worden! Dit is eene reiniging, die aan het werk is en meer en meer zal plaats hebben, omrede wij aan den vooruitgang zijn. De Heere zal ons tot eene stiptere verantwoordelijkheid houden dan Hij ooit gedaan heeft, omdat wij meer licht hebben, en omdat het einde zeer nabij is. Het einde nadert, en de Heere Jezus zal komen in de wolken des hemels, zooals voorspeld is, en Hij zal op de aarde en over een rein volk regeeren. Zijn volk zal gereinigt en zuiver gemaakt worden door de verwoesting van de goddeloozen en de bewaring van de rechtvaardigen. Dat is de

reden waarom elke wijze man en vrouw het Woord van Wijsheid onderhoudt. Zij verlangen te leven en bewaard te worden, wanneer deze onheilen en oordeelen over de aarde zullen maaien. Wij moesten het niet voor een oogenblik hebben te prediken onder een volk zooals wij. Iedere man en vrouw zoude moeten besluiten dat Woord te onderhouden, opdat zij den zegen mogen hebben, dat zij en hunne kinderen mogen leven en niet gedood worden door pestilentie en ziekte. Zulke personen zullen begeeren, dat al hunne kinderen zich wachten, van den raad Gods in deze dingen te overtreden. Zij zullen ook zeggen, behalve het onderhouden van het Woord van Wijsheid: „Ik wensch mijne tienden te betalen. Ik verwacht dat er op zekeren dag eene verbranding zal zijn en ik wensch bewaard te worden, wanneer de dag der verbranding komt. Ik verlang de wet te onderhouden, welke de vervulling zal brengen van de beloften Gods.” Zouden wij hier niet in dit jaar 1897 op deze manier leven?

Velen hebben verondersteld dat de Heere in dezen tijd in Zijne heerlijkheid gekomen zoude zijn. Hij is op deze manier nog niet gekomen, maar Hij komt, en Zijne komst is nabij. Daarom zouden wij allen moeten streven, zóo te leven dat wij voorbereid zullen zijn voor Zijne komst; wij zouden den weg moeten voorbereiden door het onderhouden van Zijne geboden en zoo te leven, dat Satan gebonden zal zijn, zoover als onze familiën betreft. Het is eene verplichting voor ons, dat wij op deze manier zouden leven, want de Heere zal niet altijd verdraagzaam met ons zijn, kan ik u verzekeren (ik spreek over dit punt met kennis. Ouderlingen kunnen zich niet uitputten, zooals zij in het verledene gedaan hebben en zooals zij nog doen, in de prediking van het Woord Gods tot dit volk, zonder dat de Heere het volk verantwoordelijk zoude houden voor hunne ongehoorzaamheid, indien zij dat Woord verwerpen. De Heere wil een rein volk hebben. Hij wil een volk hebben, wiens harten veranderd zijn.

Sommige godsdienstige vereenigingen, weet gij, gelooven dat het geloof het eenigste is, dat noodig is tot zaligheid. Daarentegen heb ik sommigen onzer Ouderlingen tot het andere uiterste hooren gaan en bijna op werken zien, alsof zij alles zijn dat noodig is, vanwege het gezegde van Jakobus. Doch het woord van God dat wij hebben, leert ons dat wij moeten wederom geboren worden, en dat onze harten moeten veranderd worden en iedere kwade begeerte onderdrukt moet worden. Onze geheele natuur moet veranderd worden door de werkingen van den Geest Gods en de beginselen van het Evangelie. Ik denk dat het Broeder Cowley was, die aangaande sommige afvalligen sprak, die zij vonden, terwijl zij in het zendingsveld in Missouri werkzaam waren. Toen zij tot de Kerk behoorden, hadden zij den Geest Gods niet ontvangen en genoten. Er zijn hier waarschijnlijk sommigen van daag, welke nimmer hunne harten veranderd hebben, nimmer nieuwe begeerten gehad, zich nimmer bekeerd hebben van hun oude gewoonten, en de „oude mensch” is nog met hen. Er zijn

menschen geweest, waarschijnlijk weten wij het allen, die bedriegen konden en liegen, dronken werden en andere kwade dingen deden, juist zooveel alsof zij nimmer tot de Kerk van Christus gebracht waren. Zijn deze de kinderen van God? Neen, God bezit zulke menschen niet. Wanneer mannen en vrouwen zich in oprechtheid aan de Kerk verbinden, bekeeren zij zich van hunne zonden en zij hebben nieuwe begeerten. De begeerte om kwaad te doen is van hen genomen. De Geest van God wil niet in een mensch wonen, die kwade begeerten heeft en niet probeert, die te onderdrukken. Wij als een volk zouden zoeken bekeerd te zijn in dit opzicht, indien wij het nog niet gedaan hebben. Als wij zoo goddeloos zijn en zooveel goddelooze neigingen hebben sedert den doop en onze gemeenschap met de Kerk, als van te voren dan is het noodig, wederom te bekeeren en geboren te worden.

Wij hooren veel spreken over herdoopen en het Eerste Presidenschap en de Twaalf Apostelen hebben gevoeld, dat zooveel herdoopen gestopt moet worden. Wanneer menschen zonden bedrijven, denken zij dat, indien zij slechts van den Bisschop kunnen verkrijgen, hen te herdoopen, zij klaar zijn en hunne zonden vergeven zijn. Het is eene misleiding; het zal tot verwoesting voeren. Er is zoo iets niet in het Evangelie van den Heere Jezus Christus. Het is bekeering van zonde, die u behouden zal, niet herdoopen. Indien gij gedoopt zijt en dan, indien gij zonde begaat, bekeert u van de zonde, belijdt ze en maakt de bekentenis zoo algemeen als de kennis der zonde; belijdt het tot uwe broeders en zusters, en vraagt hunne vergiffenis; en verbeeldt u niet dat, wanneer gij zonde begaat, gij in het doopwater kunt glippen en gij dan wederom klaar zijt. Misleidt uzelf niet, broeders en zusters. Zondaars, bedriegt uzelf niet door zulk eene dwaling. Iets meer dan dit is noodig. Wij moeten ons bekeeren van onze zonden en die vóór God belijden. Wij moeten voor den Heere komen met gebroken harten en verslagen geesten en vóór de Kerk met den Geest van belijdenis. Wij zouden niet bevreesd moeten zijn, onze zonden te belijden; want er is geen man onder ons, die geen zondaar is. Natuurlijk zijn er verschillende graden van zonde, en er is een verschil in de graden; maar geen man of vrouw, naar de schuldbelijdenis van een ander luisterende, behoeft zichzelf te beroemen en zeggen, „Ik ben geen zondaar. Hier is deze arme creatuur, een zondaar; o, wat beklaag ik hem!” Indien wij in nederigheid tot God komen, zal Hij ons onze zonden, onze onvolmaaktheden en onze fouten toonen; en wij zullen genadig gevoelen tot onze broeders en zusters, die gelijk wij zelf zwak en dwalende zijn. Wij zullen vol van medelijden zijn voor hen en wij zullen hen vergeven. Dit is het gevoel dat in elken boezem bestaan zoude, wanneer mannen en vrouwen die zonde doen, komen om hunne zonden te belijden en nederig en verslagen zijn. Wanneer de Heiligen der laatste Dagen zulke dingen hooren, komt er een gevoel van medelijden op in hunne harten en hunne zielen vloeien over met deelneming en zij zeggen „Ja, ja, wij vergeven u en zullen pro-

beeren, het alles te vergeten. Ga voort, geliefde broeder, (of zuster) bekeer u en doe beter van nu aan en wij zullen u ons geloof en onze gebeden geven." Dat is, hoe de Heiligen moeten gevoelen, wanneer hunne broeders en zusters zonde begaan en er zich van bekeeren.

De Heere is ook bewogen met medelijden; de engelen zijn bewogen met genade en deelneming; en de Heere Jezus, die als een Middelaar tusschen onzen Vader en ons staat, is vervuld met medelijden voor Zijne broeders en zusters, wanneer zij zonde begaan en er zich van bekeeren. O! de geheele hemel is bewogen door de bekeering van een zondaar en opgewekt met eene begeerte om het arme schepsel te helpen, dat zijne zonden belijdt en zich waarlijk en oprecht bekeert.

Broeders en zusters, nu dat het einde van deze conferentie nadert, laat ons trachten voordeel te trekken uit de leeringen die wij gehoord hebben. Ik ben gedurende deze conferentie verheugd geweest over een ding. Ik geloof dat de aanstelling van de twee broeders, die benoemd zijn om de twee vacante plaatsen te vullen in het quorum der Apostelen, als eene verrassing kwam voor de bevolking, indien niet voor de Hellingen. Ik heb niet gezien wat de couranten op verschillende keeren gezegd hebben; doch ik verneem, dat zij den naam van ieder man uitgezocht, gekozen en genoemd hebben, die eenigszins in het oog loopend is in de Kerk, zeggende dat hij vermoedelijk gekozen zoude worden. Het is klaarblijkelijk, dat de Heere hun niets medegedeeld heeft. Sinds deze namen gisteren voorgesteld werden, zijn verschillende personen tot mij gekomen, die mij verteld hebben dat de Heere hun openbaard had, dat deze mannen gekozen zouden worden. Een man zeide tot mij, dat, in April j. l. toen men de namen van de autoriteiten voorstelde in den ring waartoe hij behoorde, het hem bekend gemaakt werd, dat Matthias F. Cowley een der Twaalf Apostelen zoude zijn. Hij vertelde dit aan zijne metgezellen en zeide hun het op te schrijven, daar het vervuld zoude worden. Verschillende voorbeelden van dezen aard zijn tot mijne kennis gekomen. Ik ben zelf niet veel met het volk in aanraking gekomen, om rede wij zoo druk geweest zijn; doch ik ben onuitsprekelijk bevredigd geweest om door deze voorbeelden te vernemen, dat de Heere een God van openbaring is, niet alleén tot het Eerste Presidentschap en de Twaalf Apostelen, maar dat de Heiligen der laatste Dagen als een volk den geest van openbaring hebben. Het is een gezegend iets, om te leven in een tijdperk waar God Zijnen raad en wil openbaart aan diegenen, die er naar zoeken. Het geschiedt niet altijd dat ons alles gezegd wordt; doch wanneer wij over een onderwerp licht verlangen, heeft de Heere eenen weg voorzien. Hij is een God die gebeden hoort en antwoordt. Hij verbergt zichzelf niet. Ik ben dankbaar dat wij niet zijn, zooals Israël was in de dagen van Elia. De profeten van Baäl riepen luid, sprongen op hunne altaren, sneden zich met messen en gaven zich over aan alle soorten van buitensporigheden, om het

oor van hunnen god te bereiken, terwijl Elia hen hoorde en zeide: misschien slaapt hij of is op reis gegaan. Dat is de toestand der wereld tot eene groote mate. Ik zeg dit, zonder eenige oneerbiedigheid te bedoelen, omdat er juist zulke goede menschen zijn in de wereld als wij; maar ik zeg het, omdat er geen openbaring onder hen is, noch eenig idee, dat zij verkregen kan worden, en daarom roepen de menschen tevergeefs, wanneer zij roepen, ofschoon er oprechte zielen zijn, die gelooven dat de Heere hunne gebeden wil hooren, en die Hij ook hoort. Toen de Profeet Elia riep, hoorde en antwoordde onze God hem. Zoo is het met deze Kerk. Het is de Kerk van Jezus Christus, en wanneer hare leden tot God roepen, krijgen zij openbaring van God, volgens hun geloof en ijver en de verantwoordelijkheid die op hen rust. Gelijk ik gisterenavond zeide in de Priesterschaps-vergadering, is er nooit ééne minuut geweest sedert deze Kerk georganiseerd is, dat zij ontbloot is geweest van de kennis Gods en de stem van God. De wil van God konde verkregen worden; hij is verkregen geworden. En de Kerk zal nooit zonder denzelfden gelaten worden. De autoriteit om haar te leiden is in de Kerk, zooals Broeder Reynolds zeide. De engelen en hoofden van bedelingen die op aarde geweest zijn, zijn gekomen en hebben de sleutelen hersteld, welke zij hielden, en hebben deze aan den Profeet Joseph Smith overhandigd; en hij verzegelde ze op de Apostelen. Dezelfde autoriteit, dezelfde sleutelen, dezelfde macht, welke zij hadden, werden aan hem medegedeeld en deed hij den Twaalf Apostelen toekomen in hunne volheid. Op deze manier zijn de sleutelen en die autoriteit op aarde rein bewaard gebleven en in de volheid van hunne macht, en zijn hier in het midden van dit volk. Op dit gebied staan wij aan het hoofd.

Er staat geschreven, dat de tien stammen te voorschijn zullen komen uit het noordelijke land, en zij zullen hier komen tot diegenen, welke de sleutelen houden in deze bedeeïng, om de zegeningen te ontvangen die zij zelf niet hebben. Hier is Efraïm, en Efraïm houdt de sleutelen. De tien stammen zijn daar, maar de autoriteit om de sleutelen te houden is hier. God doet een machtig werk onder de natiën der aarde, ons onbekend tot een zeer groote mate. Krachtdadige werkingen brengen, onder Zijn bestuur, in alle natiën de vervulling van Zijne doeleinden te weeg. Terwijl dit alles voorwaarts gaat en wij slechts een klein handvol mogen schijnen te midden van de millioenen der aarde, is hier in het midden van dit volk de autoriteit welke God erkent, en hier zijn de sleutelen door welke de plannen van God vervuld kunnen worden. Alles dat gesproken is door de monden van de heilige Profeten, zal volbracht worden. Er zal een gebaande weg zijn; de tien stammen zullen wederkeeren en zij zullen komen tot de kinderen van Efraïm om hunne zegeningen te ontvangen.

Daarom is er alles om ons aan te moedigen. Laat ons zoo leven, dat wij erfgenamen en ontvangers mogen zijn van deze groote zegeningen. Laat ons trachten onze familiën zoo te laten

leven, dat wij voorbereid zullen zijn voor de komst des Heeren; dat wij niet naar Satan zullen luisteren; dat onze kinderen het oor voor zijne overredingen zullen sluiten; en dat wij zelf hun het voorbeeld toonen, dat wij hun willen leeren, boven alle dingen te herinneren, nimmer eenige zonde te begaan, die oorzaak zal zijn om hunne standplaats te verliezen in de Kerk van Christus.

God zegene u allen, zegene een ieder die deze conferentie heeft bijgewoond, en vervulle ons met den Heiligen Geest en helpe ons recht te doen. God zegene onzen geliefden President Wilford Woodruff. God zij geprezen! Hij heeft de gebeden verhoord van Zijne dienstknochten en volk ten zijnen gunste, dat zijn leven moge bewaard blijven, en hij is heden met ons, voorzien van eene kracht — zijnen ouderdom en ziekte in aanmerking nemende — die werkelijk verbazend is. God zegene hem, en zegene alles dat tot hem behoort, en beware hem. Wij zouden begeeren dat hij voor altijd leven kon, als wij konden. God zegene U allen, in den naam van Jezus. Amen!

Luiksche Conferentie.

De drie-maandelijksche Conferentie van de Luiksche afdeeling van de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der laatste Dagen werd gehouden op Zondag 29 Mei 1898.

President Alf. L. Farrell, de Conferentie-President A. C. Robinson en de Zendelingen A. van de Graaff, P. Roelofs, President der Rotterdamsche afdeeling, G. J. S. Abels, President der Brusselsche afdeeling en F. W. Thatcher, van Brussel, waren tegenwoordig.

De eerste vergadering werd gehouden in het lokaal Rue Léopold 120, te Seraing en werd om 10.30 uur geopend. Pres. Farrell was de eerste spreker. Hij legde de gevolgen uit, van het aannemen van het Evangelie. Hij toonde het gevaar aan van op den arm des vleesches te vertrouwen en den mensch meer tot zijnen steun te nemen dan Jezus Christus en moedigde verder de Heiligen tot getrouwheid en standvastigheid aan. Ouderling G. J. S. Abels sprak over de herstelling van het Evangelie, en duidde eenige middelen aan tot ontwikkeling van de werking des Heiligen Geestes in den mensch. Ouderlingen F. W. Thatcher en P. Roelofs spraken over gehoorzaamheid en de zegeningen, die daarop volgen; laatstgenoemde sprak de menigte in de Deutsche taal toe.

Ten 2 uur werd er eene Fransche vergadering in dezelfde zaal gehouden. Ouderlingen Abels en Van de Graaff bedienden het heilig avondmaal, nadat laatstgenoemde eenige woorden over deze instelling gesproken had. Daarna stelde Ouderling P. Roelofs de algemeene autoriteiten der Kerk, het Presidentschap der Europeesche Zending, den President en de Zendelingen der Nederlandsch-Belgische Zending en het Presidentschap der vertakking te Seraing voor, die allen in hunne roepingen erkend werden. Broeder Roelofs gebruikte verder den overigen tijd, en sprak voornamelijk over de

middelen om met den Heere in verbinding te zijn en over onze verplichtingen en de vruchten van het Evangelie.

De avondvergadering had te Luik, in het gewone lokaal Quai de l'Ourthe, 9, plaats, eveneens in het Fransch en begon te 7.30 uur. Ouderling A. van de Graaff besprak den afval van het Evangelie. Ouderling A. C. Robinson behandelde de afkomst, het doel van het bestaan op aarde en eenige verplichtingen van den mensch. Ouderling P. Roelofs sprak over de afwezigheid van het Evangelie gedurende vele eeuwen en over de oprichting van het Koninkrijk des vredes. Pres. Farrel sprak ten slotte nog eenige woorden, zijne tevredenheid over deze Conferentie uitdrukkende; zijne woorden, die in het Engelsch gesproken waren, werden door Broeder Roelofs in het Fransch vertaald. Deze vergaderingen waren voor velen eene bron van geestelijk genot.

Maandagmiddag werd er eene Priesterschapsvergadering voor de Zendelingen gehouden, alwaar de noodige instructies gegeven werden.

A. VAN DE GRAAFF, *Secr.*

„Wat heeft God gewrocht?”

Een jong wetenschappelijk man van Boston, C. E. Dolbear genaamd, is voor eenigen tijd aan het werk geweest aan een plan voor de praktische toepassing van de theorie van telegrafie zonder draad. Hij is er in geslaagd, zijne plannen tot een punt van zulk goed gevolg te brengen, dat hij zich gerechtigd gevoelde, kort geleden om hulp aan te vragen, om hem in staat te stellen eene praktische proef van zijne wonderbare ontdekking te leveren. Dit werd hem door de New-York *Word* verschaft, die eene sleepboot en assistanten ter beschikking van den uitvinder stelde. De proefneming was zeer belangwekkend, niet alleen wegens den onmiddellijken uitslag, maar wegens de nieuwe lijn in deze afdeeling van wetenschap, welke erdoor getoond wordt. De uitkomst van de proefneming wordt door dat dagblad dus besproken:

„Op een noodzakelijk korten afstand konden op de *World*-boot zeer duidelijk de berichten gelezen worden, die door telegrafisten op de kust verzonden werden, welke geheel van de straling van een onderbroken onderzeesche electricische stroom afhankelijk waren. Aldus was de theorie door de uitvoering bewezen en het wordt aan de specialisten overgelaten om de werking van het systeem tot stand te brengen, totdat onze schepen met elkander of met de kust op een afstand van vijftig of meer mijlen in verbinding kunnen staan. Dit tot het voordeel van onze marine te doen, was natuurlijk het oogmerk dat de *World* er toe leidde, de bewijslivering mogelijk te maken.”

U herinnert zich dat toen, na een vermoeienden doch onafgebroken strijd met het Congres, S. F. B. Morse er in slaagde, hulp te verkrijgen tot het oprichten van een telegraaflijn van Washington naar Baltimore, hij twee draden gebruikte om den electrischen omloop te maken. Later kwam de inspiratie in het verstand van

den mensch, dat twee draden niet meer noodig waren; maar door de einden in de aarde te plaatsen, zou dit de plaats van een der draden invullen, hetgeen het vervolgens gedaan heeft. Na eenigen tijd, toen Edison het strijdperk betrad en beeldstormer begon te spelen met de ouderwetsche theoriën en gewoonten, toonde hij op eene praktische wijze, dat het eene verkwisting van tijd en geld was om eenen draad slechts in eene richting in eens te gebruiken en deed hem in beide richtingen tegelijkertijd werken; dan ontdekte hij den *quadruple* (viervoudig), door middel van welk twee telegrammen terzelfdertijd over denzelfden draad konden gezonden worden en nog twee in de tegenovergestelde richting. Het schijnt of zulk een veld voor wetenschappelijk onderzoek onbegrensd is, en wij zijn nu schijnbaar aan het begin van een toestand van zaken, waar draden en andere electriche leiders geheel en al zullen afgeschaft worden. En natuurlijk zal ook het einde dan niet zijn.

De menschen van dit geslacht weten heel wat meer dan die van het vorige geslacht wisten en de volgenden zullen meer weten dan wij. Dat is de klaarlijke neiging van het menschedom. Het eerste telegram, over de lijn van Morse gezonden, was: „Wat heeft God gewrocht?” Wanneer men de trapsgewijze ontwikkeling van Morse's ontdekking nagaat en deszelf standpunt op heden, kan men met recht antwoorden: „Slechts een klein deel van hetgeen Hij sinds gewerkt heeft en voortgaat tot stand te brengen door Zijne kinderen.” De Vrede heeft inderdaad hare overwinningen die, niet alleen, niet minder zijn dan die van den oorlog, maar met oneindig meer nuttige gevolgen voor ons geslacht.

Deseret News.

Aphorismen.

Die zijne driften bedwingt, is grooter dan een held, en die heerscht over zijnen geest, dan die eene stad verovert.

SALOMO.

Kennis is macht. Allen mogen niet in staat zijn, rijkdom te bezitten, maar iederéén kan opvoeding bekomen, en het laatste is meer eervol, achtbaar en bevredigend dan het eerste. Het leven van den mensch is, in werkelijkheid, eene voordurende opvoeding, waarvan het doel is, zichzelf volmaakt te maken. Wij gaan naar het graf van een vriend zeggende: Een man is dood; maar engelen omringen hem, zeggende: Een man is geboren.

HENRY WARD BEECHER.

Die zijn land bebouwt, wordt aan brood verzadigd; maar die lediggang najaagt, wordt zat van armoede.

SALOMO.

Heerschen is dwaasheid,
Maar regeeren wijsheid.

De Ster.

Orgaan van de Heiligen der laatste Dagen.

ALF. L. FARRELL, 120 Izaak Hubertstraat, Rotterdam.

De Waarzegster van Endor.

Door Ouderling C. W. PENROSE.

Er bestaat verschil van opinie aangaande de feiten, welke in den Bijbel verhaald worden met betrekking tot het bezoek van Saul, Koning van Israël, tot de waarzegster van Endor en haar gezocht gesprek met den geest van den verstorven Profeet Samuël. De gewone meening in deze zaak is, dat de waarzegster, op het verzoek van Koning Saul, den geest van Samuel „deed opkomen” en dat Saul met hem sprak en van hem vernam, welk lot hem in zijn aanstaanden strijd tegen de Filistijnen wachtte. Maar de vraag doet zich voor, hoe kon eene waarzegster, die onder de wet van Mozes niet toegelaten werd te leven, en met wie raadpleging verboden was door den Heer, de macht hebben om den geest van een heiligen profeet op haar bevel te doen opkomen? In antwoord op deze vraag is het verondersteld geworden, dat de vrouw in werkelijkheid geene waarzegster was, maar eene profetes, die zich verborgen hield. Waarom zij in de noodzakelijkheid was, hare verblijfplaats geheim te houden, wordt niet aangetoond. Het is aangehaald geworden, dat de „profetes” theorie door personen gehouden is, van wie men veronderstelt dat zij de zaak grondelijk verstaan. Dat zij zooals het wil, een nauwkeurig onderzoek der geschiedenis van dit voorval zal aantoonen, dat er groot misverstand over dit onderwerp bestaan heeft. Laat ons eerst zien, wat de geschiedschrijver verhaalt:

„En de Filistijnen kwamen, en vergaderden zich, en zij legerden zich te Sunem; en Saul vergaderde gansch Israël en zij legerden zich op Gilbóa.

„Toen Saul het leger der Filistijnen zag, zoo vreesde hij, en ziju hart beefde zeer.

„En Saul vroegde den Heere: maar de Heere antwoordde hem niet, noch door droomen, noch door de urim, noch door de profeten.

„Toen zeide Saul tot zijne knechten: Zoekt mij eene vrouw, die eenen waarzeggender geest heeft, dat ik tot haar ga, en door haar onderzoek. Zijne knechten nu zeiden tot hem: Ziet, te Endor is eene vrouw, die eenen waarzeggenden geest heeft.

„En Saul verstellde zich en trok andere kleederen aan, en ging heen, en twee mannen met hem, en zij kwamen des nachts tot de vrouw; en hij zeide: Voorzeg mij toch door den waarzeggenden geest, en doe mij opkomen, dien ik tot u zeggen zal.

„Toen zeide de vrouw tot hem: Zie, gij weet, wat Saul gedaan heeft, hoe hij de waarzegsters en de duivelskunstenaars uit dit land heeft uitgerocid; waarom stelt gij dan mijne ziel eenen strik, om mij te dooden?

„Saul nu zwoer haar bij den Heere, zeggende: zoo waarachtig als de Heere leeft, indien u eene straf om deze zaak zal overkomen!

„Toen zeide de vrouw: Wien zal ik u doen opkomen? En hij zeide: Doe mij Samuël opkomen.

„Toen nu de vrouw Samuël zag zoo riep zij met luider stem; en de vrouw sprak tot Saul zeggende: Waarom hebt gij mij bedrogen? want gij zijt Saul.

„En de koning zeide tot haar: Vreest niet; maar wat ziet gij? Toen zeide de vrouw tot Saul: Ik zie goden, uit de aarde opkomende.

„Hij dan zeide tot haar: Hoe is zijne gedaante? En zij zeide: Er komt een oud man op, en hij is met eenen mantel bekleed. Toen Saul vernam, dat het Samuël was, zoo neigde hij zich met het aangezicht ter aarde, en hij boog zich.

„En Samuël zeide tot Saul: Waarom hebt gij mij onrustig gemaakt, mij doende opkomen? Toen zeide Saul: Ik ben zeer beangstigd; want de Filistijnen krijgen tegen mij, en God is van mij geweken, en antwoordt mij niet meer, noeh door den dienst der profeten, noeh door droomen; daarom heb ik u geroepen, dat gij mij te kennen geeft, wat ik doen zal.

„Toen zeide Samuël: Waarom vraagt gij mij toch, dewijl de Heere van u geweken en uw vijand geworden is?

„Want de Heere heeft voor Zich gedaan, gelijk als Hij door mijnen dienst gesproken heeft; en heeft het koninkrijk van uwe hand geseheid, en Hij heeft dat aan uwen naaste gegeven, aan David.

„Gelijk als gij naar de stem des Heeren niet gehoord hebt, en de hittigheid zijns toorns niet uitgericht hebt tegen Amalek; daarom heeft de Heere u deze zaak gedaan te dezen dage.

„En de Heere zal ook Israël met u in de hand der Filistijnen geven, en morgen zult gij en uwe zonen bij mij zijn; ook zal de Heere het leger van Israël in de hand der Filistijnen geven.” (1 Samuël 28 : 4—19).

Uit het voorgaande is het duidelijk, dat de vrouw die door Saul bezocht werd, behoorde tot de klasse die door het gebod Gods onder den ban geplaatst waren, omdat zij voorspelling beoefenden door waarzeggende geesten. Noch profeten, noch profetessen waren toen uit het land verbannen of in minachting gehouden. Het waren alleen personen door de wet van Mozes veroordeeld, die zich moesten verbergen voor de gevolgen van hunne toepassing. Saul had ieder wettig middel beproefd om bovennatuurlijke leiding te verkrijgen, maar, dewijl hij van den Heere geweken was, zoo was de Heer van hem geweken. Er was geen antwoord van den hemel op zijne vragen, er was geen woord des Heeren door de profeten; er was geene verbinding door de Urim en Thummim; er was geene openbaring door vizioen of door droomen; er was geene fluistering van den goddelijken geest. In zijne wanhoop, keerde Saul zich tot de tegenovergestelde macht. Daarin zondigde hij. Hij wist dat hij de wet des Heeren overtrad. Toen hij God diende, „roeide hij degenen uit, die waarzeggende geesten hadden en de duivelskunstenaars uit het land,” doch toen hij in duisternis verviel, zocht hij de wegen der duisternis en velde zijn zijn eigen vonnis. Er staat geschreven:

„Alzoo stierf Saul in zijne overtreding waarmede hij overtreden had tegen den Heere, tegen het woord des Heeren, hetwelk hij niet gehouden had; en ook omdat hij de waarzegster gevraagd had, haar zoekende.” (1 Kronieken 10 : 13)

De wet Gods betreffende deze verboden kunst was door den profet Mozes gegeven, en is een deel van het Mozaïsch wetboek: Zooals bij voorbeeld:

„Gij zult u niet keeren tot de waarzeggers en tot de duivelskunstenaars; zoekt hen niet, u met hen verontreinigende; Ik ben de Heere, uw God!” (Lev. 19 : 31).

„Onder u zal niet gevonden worden, die zijnen zoon of zijne dochter door het vuur doet doorgaan, die met waarzeggerijen omgaat, een guichelaar, of die op vogelgeschrei acht geeft, of toovenaar,

„Of een bezweerder, die met bezwering omgaat, of die eenen waarzeggenden geest vraagt; of een duivelskunstenaar, of die de dooden vraagt;

„Want al wie zulks doet, is den Heere een gruwel; en om dezer gruwelen wil verdrijft hen de Heere, uw God, voor uw aangezicht, uit de bezitting.” (Deut 18 : 10—12).

De waarzegster van Endor, dan, inplaats van eene profetes des Heeren te zijn, was eene vrouw, die de zwarte kunst uitoefende; dat is, gemeenschap of voorgegeven gemeenschap met de geesten der dooden; maar zij was door een waarzeggenden geest geleid. Met andere woorden, zij was een geesten-„medium,” gelijk die moderne professors van de kunst, welke voorgeven onder de werking te staan van een of andere voorname verstorven persoon, en door deze in staat te zijn met de dooden gemeenschap te hebben. Het moet opgemerkt worden, dat, in de „seance” met den koning van Israël, Saul echter Samuël niet zag, noch iemand anders dan de medium of waarzegster. Zij verklaarde, dat zij een ouden man zag opkomen en dat hij met eenen mantel bekleed was. Zij was het, die Saul vertelde, wat Samuël vermeend was gezegd te hebben. Saul „vernam, dat het Samuël was,” door hetgeen de waarzegster hem vertelde. Het gesprek dat tusschen Samuël en Saul ontstond, werd door de „medium” gevoerd. Dit alles kon plaats gevonden hebben, geheel zonder de tegenwoordigheid van den profeet Samuël. De vrouw kon, onder den invloed van haren waarzeggenden geest, aan Saul de boodschap overgegeven hebben, die verondersteld was van Samuël te komen, op dezelfde manier als boodschappen van de dooden in deze dagen voorgegeven worden, aan de levenden overhandigd te worden door geesten-„mediums,” die, zooals in het onder betrachting zijnde geval, hun werk des nachts onder het bedeksel der duisternis verrichten.

Het is boven redelijk geloof, dat zulke personen te eenigertijd, in oude of tegenwoordige tijden, de geesten van verstorven dienstknechten en dienstmaagden des Heeren zouden kunnen oproepen. Zij staan niet gereed op de wenken en het bevel van waarzeggers, heksen, tovenaars en duivelskunstenaars. Betreurenswaardig zoude werkelijk de toestand zijn van geesten in het paradijs, indien zij onder zulk eene macht stonden. Zij zouden gene rust hebben, noch in staat zijn die bevrijding van den arbeid en moeilijkheden van het aardsche leven te genieten, welke tot hun geluk noodig is, maar zouden in eenen toestand van slavernij zijn, onderhevig aan den wil en de grillen van personen, die God niet kennen en wier leven en streven van de aarde, aardsch zijn.

Het is ook niet overeenkomstig met de correcte leer, dat eene profetes of profeet des Heeren de macht zou kunnen uitoefenen om naar goeddunken de geesten van profeten en heiligen te doen opkomen of afkomen, om met hen over aardsche zaken te spreken. Dat hoort niet tot de roeping van een profeet of profetes. De gedachte, dat zulke dingen op bevel van mannen of vrouwen in het vleesch zouden kunnen geschieden, zou door geen Heilige der laatste Dagen moeten gekoesterd worden. De Heer heeft gezegd:

„Wanneer zij dan tot ulieden zeggen zullen: Vraagt de waarzeggers en duivels-

kunstenaars, die daar piepen en binnensmonds monpelen, zoo zegt: Zal niet een volk zijnen God vragen? Zal men voor de levenden de dooden vragen?

„Tot de wet en tot de getuigenis! Zoo zij niet spreken naar dit woord, 't zal zijn dat ze geen dageraad zullen hebben.” (Jesaja 8 : 19—20; Boek van Mormon pag. 101, verzen 19—20, hollandsch).

Het is verondersteld geworden, dat de Heer in dit geval Samuël in den geest zond om met Saul te spreken, opdat hij zijn naderend lot mocht weten; doch deze meening schijnt niet in te stemmen met de verklaringen van het geval, zooals zij in de Schriften gevonden worden die de bijzonderheden geven. Indien de Heer verlangde Saul deze inlichting mede te deelen, waarom antwoordde Hij dan niet, toen Saul hem zocht door de wettige middelen van goddelijke gemeenschap? Saul had ze allen beproefd en had geen antwoord ontvangen. Waarom zou de Heer de middelen ontkennen, die Hij zelf bepaald had, en Samuël, een profet, zenden om zich aan Saul te openbaren door eene verboden brón? Waarom zou Hij voor dit doel iemand gebruiken, die een waarzeggende geest had, een middel dat Hij door Zijne eigen wet stellig veroordeeld had?

„Maar,” redeneert men, „De voorspelling door den geest uitgesproken, die zich bij die gelegenheid openbaarde, werd letterlijk vervuld. Israël werd in de handen der Filistijnen overgeleverd, en Saul en zijne drie zonen en zijn wapendrager en de mannen van zijnen staf sneuvelden allen. Het was daarom eene ware profetie.” Dat alles als volkomen correct aannemende, wordt het standpunt in dit artikel genomen, niet in het minst verzwakt. Indien de tovenaars, heksen, duivelskunstenaars en waarzeggende geesten, die onder den ban van de wet stonden, niet somtijds de waarheid voorspelden, zou het niet noodig geweest zijn, het volk te waarschuwen die te ondervragen. Indien de duivel nooit de waarheid zeide, zou hij niet in staat zijn, de menschheid door zijne leugens te bedriegen. De machten der duisternis zouden, zonder het gebruik van een weinig licht, nooit de overhand hebben. Een weinig waarheid met aannemelijke leugens vermengd, is een der middelen, door welke zij het menschedom op het dwaalspoor leiden. Er is dus niets, in de geschiedenis van het bezoek van Saul tot de vrouw van Endor, dat, volgens de rede of de leer, de meening bevestigt, dat zij eene profetes des Heeren was of dat Samuël bij deze gelegenheid in werkelijkheid verscheen.

Er bestaan geene bevredigende bewijzen dat de geesten der verstorvenen met stervelingen in verbinding staan door geesten-mediums of andere middelen, welke gewoonlijk voor zulke doeleinden gebruikt worden. Booze geesten, ongetwijfeld, handelen als „waarzeggende” of „besturende” geesten, en óf zij verpersoonlijken de geesten der dooden, óf openbaren dingen die aan hen en hunne levende vrienden alleen moesten bekend zijn, opdat zij de lichtgelooovigen misleiden mogen, maar degenen die zich onder den invloed van deze machten der duisternis plaatsen, hebben geene middelen, door welke zij de aanwezigheid van de geesten

der rechtvaardigen kunnen dwingen of hen kunnen nopen, aan de levenden iets bekend te maken. Zij zijn buiten het bereik en boven de kunst van zulke personen, en de „mediums” zelf zijn dikwijls de dupe van booze geesten en zijn dus „bedriegers en worden bedrogen.”

„Mijn huis is een huis van orde,” zegt de Heer, „en niet een huis van wanorde” Wanneer God iets te openbaren heeft, zal het komen op de manier, door de middelen en door de personen die hij daar gesteld heeft. Indien de levenden van de dooden willen hooren, zouden zij den Heere moeten zoeken, en niet degenen die trachten in te stormen „waar engelen bevreesd zijn te treden.” De aardsche sfeer en de sfeer der verscheiden geesten zijn van elkander onderscheiden, en een sluier is wijselijk tusschen hen getrokken. Zooals de levenden, in hun normalen toestand, niet in staat zijn de dooden te zien en met hen te spreken, zoo, is het redelijk te gelooven, zijn de inwoners van het geestelijk grondgebied, in hun normalen toestand, uitgesloten van den omgang met de menschen in het vleesch. Door toelating van den Heer kunnen personen aan iedere zijde van den sluier, zich aan personen aan de andere zijde openbaren, maar dit zal zeker naar eene wet zijn en overeenkomstig met de orde, die God ingesteld heeft. Door die wet in acht te nemen en zich van het gezelschap te onthouden van personen en invloeden, die God niet kennen en Zijn Evangelie niet gehoorzamen, zullen de Heiligen der laatste Dagen veel listige misleiding en veel verdriet ontgaan, en zullen zij meer onderhevig zijn aan het licht, de inspiratie en de openbaringen, die uitgaan van den Eeuwigen Vader!

Rotterdamsche Conferentie.

De drie-maandelijksche conferentie van de Rotterdamsche afdeling van de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der laatste Dagen, werd gehouden op Zondag 12 Juni 1898.

Er waren tegenwoordig: President Rulon S. Wells van de Europeesche Zending; President Alf. L. Farrell van de Nederlandsche en Belgische Zending; de Conferentie-President P. Roelofs, en al de reizende zendelingen van de Rotterdamsche afdeling. Het Avondmaal werd bediend door de zendelingen H. van Braak en D. J. Nijveld, nadat eerstgenoemde eenige passende opmerkingen aangaande deze heilige verordening gemaakt had. De algemeene autoriteiten der Kerk en het Presidentschap der Europeesche Zending werden door President Farrell aan de Heiligen, die tegenwoordig waren, voorgesteld en eenstemmig ondersteund. Verder werden de volgende Broeders voorgesteld en eenstemmig ondersteund: Alf. L. Farrell als President der Nederlandsche en Belgische Zending; P. Roelofs als Conferentie-President, met D. J. Nijveld, H. B. Denkers, B. G. Thatcher en R. Jans als reizende zendelingen in het Rotterdamsche district, en H. van Braak en J. Hogan Jr.

als reizende zendelingen in het Dordrechtsche district. Ook het lokale Presidentschap en ambtenaren werden voorgesteld en ondersteund. De volgende ouderlingen spraken tot de aanwezigen: P. Roelofs, R. Jans, J. Hogan Jr. en B. G. Thatcher. Hunne getuigenissen waren vol van leven en in het kort werden sommige der eerste beginselen besproken, terwijl de eerste spreker uitwijdde over de grootheid van het Evangelie, de plichten die wij aan God verschuldigd zijn en de verantwoordelijkheid, welke op de Heiligen der laatste Dagen rust, naar mate zij licht en kennis hebben ontvangen.

De avond-vergadering werd te 8 uur gehouden in het lokaal „Caledonia” op het Haringvliet. In deze vergadering spraken Ouderling H. van Braak, President Rulon S. Wells, Zuster B. G. Thatcher en President Alf. L. Farrell. Hunne toespraken waren grootelijks over de organisatie der Kerk en die beginselen, welke gehoorzaamd moeten worden, om deel te hebben aan het Koninkrijk der hemelen. Zij waren rijk aan leering en de Geest des Heeren was ruimschoots tegenwoordig. Vele vreemden waren aanwezig en luisterden in het bijzonder naar de eenvoudige, doch overtuigende waarheid bevattende getuigenis onzer geachte Utah-Zuster. Het genot der Heiligen werd verhoogd door de aanwezigheid van President Wells, en door zijne uitmuntende raadgevingen. Vooral werden deze ruimschoots gegeven op de Priesterschapsvergadering, die den volgenden dag gehouden werd. Daar werden de namen der twee Utah-Zusters Luna Farrell en Florence Thatcher voorgesteld als zendelingen en als zoodanig ondersteund in hunne roeping.

Het Rotterdamsche koor zong, onder leiding van Broeder Willemstein, op zeer bekwame wijze in de morgen-vergadering gedurende de bediening van het Avondmaal „Waartoe zijt gij te zâam vereend” en in de avond-vergadering „When shall we meet thee, dear Savior above.”

Het kan niet anders, dan dat ook deze dag, welke inderdaad een feestdag is geweest, nog lang in het geheugen van een ieder zal blijven en tot zegen zal zijn, als de daar gegeven lessen en vermaningen ten uitvoer gebracht worden.

HERMAN B. DENKERS, *Secr.*

De „Southern States” Zending.

Hetgeen de „Southern States” (*Zuidelijke Staten*) Zending van de Heiligen der laatste Dagen genoemd wordt, is het zuidelijke gedeelte van de Vereenigde Staten van Amerika. De zendelingen hebben in die streken, in den laatsten tijd met goed gevolg gewerkt. Wij nemen uit de *Millennial Star* het volgende stukje over:

Door de vriendelijkheid van Ouderling Elias S. Kimball, President van de „Southern States” Zending, hebben wij een statistiek verslag over die zending voor het jaar 1897 verkregen, hetwelk luidt zooals volgt:

Totaal getal zendelingen van Sion, 501; totaal getal lokale ambtenaren en leden, kinderen inbegrepen, 6,822; getal personen gedoopt, nieuwe bekeerlingen, 1,809; kinderen 70; kinderen ingezegend, 1,133; huizen van vreemdelingen met traktaten bezocht 191,393; door uitnoodiging 138,275; vergaderingen gehouden 74,421; Evangelie-gesprekken, 288,697; boeken verspreid, 32,980; traktaten verspreid, 430,690; Evangelie-brieven door zendelingen geschreven, 9,516.

Betreffende den toestand der zending sedert het begin van het jaar, schrijft President Kimball: „Sedert het begin van dit jaar heeft het werk zich in sommige opzichten zeer uitgebreid; voornamelijk is dit het geval met het doopen, het organiseeren van vertakkingen en Zondagsscholen, en het bouwen van kerken. De werkzaamheid van de Ouderlingen veroorzaakt eenigzins verbittering, die zich bij gelegenheid uitwerkt in den vorm van mishandelingen door het gepeupel en hevige aanvallen van kansel en bladen. Over het algemeen echter, begint het volk iederen dag de Ouderlingen en hun werk beter te verstaan en de vijanden van de waarheid verliezen gaandeweg hunnen invloed.”

Het statistiek verslag van de Zondagsscholen in de „Southern States” Zending toont de volgende totalen:

Getal scholen, 150; keeren school gehouden gedurende het jaar, 2,718; getal ambtenaren en onderwijzers, 826; getal leerlingen 3,184; boeken in de bibliotheken, 399.

Zachte Teverdenheid.

„Wat doet u altijd zoo opgeruimd en tevreden zijn, Tante?” vroeg eene jonge vrouw aan eene goede oude dame, die door den zonnenschijn en schaduw van bijna negentig jaren gegaan was. „U schijnt u nooit te storen aan hetgeen tot u komt; u neemt het op, alsof het juist was hetgeen u wenschte, of het u bevalt of niet.”

De oude dame glimlachte, behagen scheppende in dit origineel compliment, en toen zeide zij: „Ik laat mij nooit aan iets zóo gewend worden, dat ik niet zonder hetzelfde kan zijn. Ik heb mij eenige jaren geleden voorgenomen, dat ik nooit stijfhoofdig zou worden in mijne gewoonten. Personen die in hunne gewoonten stijfhoofdig zijn, hebben het moeilijk. Wij kunnen niet altijd zijn, juist waar wij verkiesen, weet u; wij kunnen niet altijd de dingen hebben, waarvan wij het meest houden, noch de dingen die het gemakkelijkst zijn.

„Welnu,” zeide zij met een glimlach, „indien ik vind, dat ik altijd denzelfden stoel wil hebben, en niet graag zie dat iemand anders hem bezet, doe ik mijzelf opstaan en ergens anders nederzitten, omdat ik denk dat het beter voor mij is, op de eene plaats juist zoo tevreden te zijn als op een andere.”

„Lieve oude filosoof,” zeide de andere, „of er ook, indien ik

dadelijk zou beginnen, nog tijd voor mij is om mij aan zulke zachte tevredenheid te gewinnen, vóór ik sterf!”

Daar wij niet allen zulke christelijke filosofen zijn als deze vrouw, die gedurende meer dan viermaal twintig jaren niet te vergeefs geleefd had, gebruikt de Heer, onze Leeraar, in onze opvoeding die methoden, die wij niet wijs genoeg zijn, voor onszelf te gebruiken. Door menigvuldige veranderingen in ons lot gewent Hij ons, met die dingen tevreden te zijn, welke wij bezitten. Hij leert ons, dat „het leven meer is dan de spijze,” en dat het ware leven niet in uitwendige omstandigheden bestaat. *Mill. Star.*

Ouderling C. N. Lund, die over de Skandinavische Zending gepresideerd heeft en onlangs van zijne zending aldaar ontslagen is, heeft ons te Rotterdam met een bezoek vereerd. Het spijt ons dat vanwege onze afwezigheid, terwijl wij de Luiksche Conferentie bijwoonden, wij broeder Lund niet persoonlijk konden ontmoeten. Doch wij wenschen hem eene voorspoedige reis naar zijn tehuis in Sion en eene aangename hereeniging met zijne familie.

De Redactie.

Gemengd Nieuws.

Apostel Anthon H. Lund is van zijne Zending in Palestina teruggekeerd. De *Millemial Star* vermeldt, dat hij gedurende zijn verblijf en zijne reizen aldaar, goede gezondheid genoten heeft, en dat hij zich den 2en Juni te Glasgow zou inschepen om naar zijn tehuis in Utah weder te keeren. Wij hebben nu en dan van eenige zijner ondervindingen in het Heilige Land, in de *Ster* verlag gegeven.

Volgens eene aankondiging in den *Stern*, wordt er wederom eene Zending te Parijs geopend. Ouderling Theodor Nijstrom, die voor eenigen tijd in Zwitserland werkzaam was, is beroepen om het werk te Parijs te beginnen.

Den 7^{den} Juni zijn, behalve Ouderling G. J. Kruitbosch, welke onlangs van zijne zending ontslagen is, negentien Heiligen der laatste Dagen per Glasgow-boot van Rotterdam afgereisd, om zich den 9^{den} Juni op de Amerikaansche boot *Ethiopia* in te schepen, en zich met het volk in Sion te vereenigen. Zij reizen onder de leiding van Ouderling Kruitbosch.

I N H O U D :

Redevoering	Blz. 177	Rotterdamsche Conferentie	Blz. 189
Luiksche Conferentie	„ 182	De „Southern States” Zending	„ 190
Wat heeft God gewrocht?	„ 183	Zachte Tevredenheid	„ 191
Aphcrismen	„ 184	Gemengd Nieuws	„ 192
De Waarzegster van Endor	„ 185		

Uitgave van ALF. L. FARRELL, *Izaäk Hubertstraat 120*, Rotterdam.
Verkrijgbaar in alle vertakkingen der Zending in Nederland.